

Ionel Haiduc

Cuvânt de deschidere¹

Academia Română sărbătorește astăzi sub cupola sa, împreună cu Ministerul Afacerilor Externe și cu Fundația Europeană Titulescu, fundație sub „responsabilitatea morală și științifică a Academiei Române“, 125 ani de la nașterea lui Nicolae Titulescu. Profesor universitar, avocat, parlamentar, diplomat, ministru, om de cultură, membru al Academiei Române, Nicolae Titulescu a fost o personalitate copleșitoare prin tot ce a făcut în slujba țării pe care a slujit-o cu devotament.

Nicolae Titulescu s-a născut la 16 martie 1882 la Craiova și s-a stins în exil, la 17 martie 1941, la Cannes.

A studiat dreptul la Paris unde și-a susținut doctoratul în 1905. Revenit în țară, a funcționat ca profesor la Facultatea de Drept din Iași între 1904–1909 și apoi la Facultatea de Drept din București. Ca avocat, în 1907 s-a oferit să apere gratuit pe țărani din Dolj în procesele care au survenit după război.

A fost ministru de finanțe (1917–1918, 1920–1921), ministru al Afacerilor Străine (1927–1928, 1932–1936), dar a strălucit mai ales ca diplomat, carieră pe care a început-o ca ministru plenipotențiar al României la Londra (1921–1927; 1928–1932) și a continuat-o ca reprezentant al României în mai multe organisme internaționale.

Nicolae Titulescu a fost un adevărat diplomat european, semnând mai multe tratate istorice, printre care Pactul de Organizare a Micii Înțelegeri (1933), Convenția de la Londra de definire a agresiunii (1933), Tratatul de amicitie, neagresiune, arbitraj și conciliațiune cu Turcia (1934), Pactul Înțelegerii Balcanice (1934) și altele.

A desfășurat o excepțională activitate în cadrul Societății Națiunilor ca delegat permanent al României. Alegerea sa ca președinte al Adunării Societății Națiunilor (la a XI-a sesiune ordinară din 1930 și la a XII-a sesiune ordinară din 1931) ilustrează prestigiul internațional de care s-a bucurat. Adăugăm și funcțiile de vicepreședinte (1927) și apoi președinte (1934) al Academiei Diplomatice Internaționale de la Paris, președinte al Societății Internaționale de Filologie, Științe și Arte Frumoase, membru în Comisia de Cooperare Intelectuală de la Geneva și de membru al Curții

---

¹ Alocuțiune rostită de acad. Ionel Haiduc, președintele Academiei Române, la Sesiunea omagială consacrată împlinirii a 125 de ani de la nașterea lui Nicolae Titulescu, organizată sub auspiciile Academiei Române, Ministerului Afacerilor Externe, Fundației Europene Titulescu, în Aula Academiei Române, 16 martie 2007.

Permanente de Arbitraj de la Haga, pentru a înțelege mai bine dimensiunea internațională a personalității sale.

În activitatea sa diplomatică și ca participant la conferințele internaționale antebelice, de exemplu Conferința Internațională de la Haga (1929), Conferința de dezarmare de la Geneva (1932) și Conferința Balcanică de la București (1932) s-a străduit să promoveze măsuri care să asigure pacea pe continent. A fost descris ca „orator al păcii“ sau „soldat al păcii“. Din păcate istoria a vrut să fie altfel și se știe ce a urmat.

Nicolae Titulescu a fost *Doctor Honoris Causa* al universităților din Atena și Bratislava. Academia Română l-a înscris în rândurile sale ca membru de onoare (31 mai 1930) și membru titular (28 mai 1935). Este locul aici să reproducem un citat despre rolul oamenilor de știință: „*Concluzia la care am ajuns, după 14 ani în diverse funcții ministeriale este că politica n-ar putea să fie făcuă în zilele noastre fără știință, și că prima datorie a omului de stat este de a se asocia omului de știință, pentru a înainta împreună pe drumul indicat de dreptul moral*“ (1933). Oare aceste cuvinte nu sunt valabile și astăzi?

Despre activitatea multilaterală a lui Nicolae Titulescu vor vorbi aici personalități mult mai competente. Evocarea personalității lui Nicolae Titulescu nu poate fi desprinsă de evocarea istoriei țării sale, în cartea căreia a scris pagini de glorie. Vom asculta cu mult interes aceste prezentări care cinstesc astăzi memoria marelui om de stat.